

TERVISEAMET

Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

Teie: 07.01.2021 nr 12-1/21/72

Meie: 05.02.2021 nr 9.3-4/21/210-2

Kaitseväe keskpõlügeni riigi eriplaneeringu detailse lahenduse ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) kooskõlastamiseks Kaitseväe keskpõlügeni (edaspidi KVVP) riigi eriplaneeringu (edaspidi REP) detailse lahenduse ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande. KVVP REP ja KSH on algatatud Vabariigi Valitsuse 21.07.2016 korraldusega nr 255. Amet on käesoleva planeeringu kohta arvamuse edastanud 05.10.2018 kirjaga nr 9.3-4/6519.

Planeeringuala asub Harju maakonnas Kuusalu valla kaguosas. Planeeringuala piirneb põhjast Kuusalu vallaga, idast Kadrina vallaga, lõunast Tapa vallaga ning läänest Anija vallaga. KVVP kaguosast umbes 2 km kaugusel asub Tapa linn. Planeeringuala suurus on ligikaudu 12 000 ha. Planeeringu eesmärgiks on määrata KVVP-le kavandatavate ehitiste ehitusõigus ning lahendada muud planeerimisseaduse § 126 lõikes 1 nimetatud ülesanded, mis on vajalikud KVVP arendusprogrammi elluviimiseks. Eriplaneeringu koostamisel lähtutakse kaitseministri 22.03.2016.a käskkirjaga nr 122 „Arendusprogrammi kinnitamine“ kinnitatud KVVP arendusprogrammist. Planeeringuga kavandatakse KVVP alale väljaõppetegevuseks vajalikke objekte. Võrreldes senise olukorraga suurendatakse alal väljaõppetegevuseks vajalike objektide osakaalu ning suureneb kavandatava tegevusega väljaõppetegevuse maht. Kavandatavad objektid (sh ehitised) on riigikaitsefunktsiooniga.

Planeeritaval alal asub 352 katastriüksust, millest enamusel on valdavaks sihtotstarbeks riigikaitsemaa. REP-iga moodustatakse üks riigikaitsemaa krunt, mis hõlmab kogu KVVP ala ehk planeeringuala piir kattub moodustatava krundi piiriga. Krunt moodustatakse olemasolevate katastriüksuste liitmiseks ja kogu alale tervikliku ehitusõiguse andmiseks. Moodustatavale krundile planeeritakse 100% riigikaitsemaa sihtotstarve. KVVP alale jääb 4 eraomandis olevat maaüksust. Eraomanikega tehakse tihedat koostööd, et eraomandis olevad krundid omandada riigiomandisse ning maaomanikega üritatakse jõuda omandamise tingimustes kokkuleppele. Kui kokkulepet ei suudeta saavutada, siis on vajalik maaüksused sundvõõrandada. Kavandatav tegevus on kooskõlas riigikaitse arengukava 2017–2026 üldeesmärgiga – maandada julgeolekuohte.

Planeeringu materjalid sisaldavad mürauringuid, mis on leitavad aadressil <https://www.kaitseministeerium.ee/et/eesmargid-tegevused/planeeringud> (Lisa 3, Lisa 4, Lisa 5, Lisa 6). Atmosfääriõhu kaitse seadus § 55 sätestab, et välisõhus leviva müra hulka ei kuulu muuhulgas riigikaitsefunktsiooniga tekitatud müra. Kuna seadus ega määrus pole kehtestanud normtasemeid riigikaitsefunktsiooniga tegevusest tekkivale ja välisõhus levivale mürale, soovib amet sellegipoolest jälgida, et müratasemed vastaksid keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi KeM määrus nr 71) lisas 1 välja toodud normtasemetele ning kasutusele võtta müra leevendavad meetmed, mis vähendaksid müratasemete levikut müratundlike hooneteni.

Amet on tutvunud esitatud materjalidega, kooskõlastab selle ja märgib järgmist:

- KSH aruande eelnõus (lk 72) on välja toodud järgnev: „*Vibratsiooni ulatust, häiringute ja kahjustuste suurust olemasolevatel hoonetel on võimalik hinnata vaid mõõtmiste teel. Keskkonnahäiringu suuruse täpseks määramiseks tuleks läbi viia reaalse tegevuse laskmisharjutuste käigus vibratsiooni ja helirõhutasemete mõõtmised ning häirivuse väljaselgitamiseks küsitlused elanikkonna seas. Siiski on oluline, et elanikud, kes märkavad hoone tarindites muutusi, sellest esimesel võimalusel Kaitsevæle teada annavad*“ ning lk 178 järgmist: „*Praeguste teadmiste põhjal ei ole alust arvata, et tegevus KVVKP-l võiks (näiteks vibratsiooni või otseste kahjustuste kaudu) avaldada olulist negatiivset füüsilist mõju KVVKP alast väljaspool asuvatele hoonetele või maakasutusele.*“ Amet toetab lahendust, kus reaalse tegevuse käigus teostatakse vibratsiooni mõõtmisi veendumaks, et vibratsioonitasemed ei ületaks sotsiaalministri 17.05.2002 määruses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“ § 3 toodud piirväärtuseid. Lisaks pooldab amet, et teostatakse tegevuse käigus ka helirõhutasemete mõõtmised ning küsitlused elanike seas.
- KSH aruande eelnõu tabelis 28 (juuni 2018 a. seisuga) on välja toodud, et elamuid KVVKP alal ja piiranguvööndis (2km vööndis) on 170 ning elamuid 2-5 km vööndis 1685. Arvestada, et ehitusmüra tasemed ei tohi lähedusse jäävatel elamualadel ajavahemikus 21.00-07.00 ületada KeM määrus nr 71 lisas 1 toodud normtasemeid. Impulssmüra piirväärtusena rakendatakse asjakohase mürakategooria tööstusmüra normtasemeid. Impulssmüra põhjustavat tööd võib teha tööpäevadel kella 07.00-19.00. Lisaks jälgida, et ehitusaegsed vibratsioonitasemed ei ületaks sotsiaalministri 17.05.2002 määruses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“ § 3 toodud piirväärtuseid.
- Arvestada, et siseruumide müra tasemed ei tohi ületada sotsiaalministri 04.03.2002 määruses nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja müra taseme mõõtmise meetodid“ kehtestatud normtasemeid. Vajadusel rakendada müravastaseid meetmeid lähtudes muuhulgas EVS 842:2003 „Ehitiste heliisolatsiooninõuded. Kaitse müra eest.“
- 2015.a suvel ja sügisel viidi läbi uuring (Merili Vipper. Kaitsevæe harjutusväljade mõjust kohalikule kogukonnale ja looduslikule mitmekesisusele. Magistr töö. Eesti Maaülikool, Tartu 2016) elanike küsitluse põhjal. Uurimusest tuli välja, et puudub piisav info Kaitsevæe tegevuse kohta. Kõige enam häirivad inimesi üksikud intensiivsed lasud ja lõhkamisid. Häiringuna toob uuring lisaks välja hävitajad ja madallennud, tulekahju ohu, küla muutumise KVVKP osaks, liiklusohutuse, turmtule korral vibratsiooni. Negatiivsetest aspektidest nimetati kõige olulisemana müra. Ettepanekutena tuuakse välja infopäevade korraldamise kohalikele elanikele, et tegevused ja arendusplaanid oleks teada. Müra, mis uuringus läbivalt probleemina läbi jookseb, on vältimatu, aga kindlasti on leevendav meede, kui harjutusväljade ümber elavad inimesed on teadlikud sündmustest, mida alal on planeeritud teha. Infopäeval saab Kaitsevægi tutvustada avalikkusele erinevaid uuringuid ja seireid, mis on tehtud ja mida plaanitakse tulevikus teha. Tuleb teha koostööd erinevate huvigruppide vahel. Heakorrapäevad on traditsioon Kaitsevæes, mida võiks koostöös kohalike elanikega ühendada. Nii saaksid lisaks harjutusväljadele puhtaks ka ümberkaudsed alad. Tuginedes eeltoodule, peab amet väga oluliseks koostööd kohalike elanikega ning soovib arvesse võtta elanike soovide seoses parema infovahetusega, kindlasti võtta kasutusele meetmed, mis on välja toodud KSH aruande eelnõu punktis 11.5.8. „*Meetmed inimeste tervisele ja heaolule avalduva mõju leevendamiseks*“. Lisaks soovib amet kohalikele elanikele tutvustada võimalike müraleevendavate meetmete, mis on toodud KSH aruande eelnõu punktis 11.5.6. „*Meetmed müra ja vibratsiooni mõju vähendamiseks*“.
- KSH aruande eelnõus (lk 180) on välja toodud järgnev: „*Kohalikku elanikkonda teavitatakse harjutusväljal toimuvast harjutusväljale viivate teede ääres asuvate infotahvlite ja Kaitsevæe veebilehe²⁰⁷ kaudu. KVVKP kasutuseeskirja kohaselt ilmub info kohalikule elanikkonnale minimaalselt 7 tööpäeva enne ohtliku tegevuse algust.*“ Ameti hinnangul on varajane teavitamine vajalik, et elanikel oleks võimalik arvestada harjutusväljal toimuvaga. Varem mainitud uuringust (mis teostati elanike küsitluse põhjal) selgub, et elanikel ei ole piisavalt infot Kaitsevæe tegevuse kohta, seetõttu soovib amet laiendada infokanaleid veendumaks, et vajalik info jõuaks inimesteni.

- KSH aruande eelnõus punktis 12.4. „*Mürataseme seire*“ on kirjeldatud, kuidas koguda (seire) andmeid väljaõppetegevuse ja suurõppuste käigus tekkiva müra mõju vähendamiseks (ja vajadusel tegevuste korrigeerimiseks). Amet pooldab müratasemete seire teostamist ning soovib seirata ka maksimaalseid müratasemeid.
- KSH aruande eelnõus (lk 31) on välja toodud, et KVKP jaoks sobiva asukoha tingis üks asjaoludest, et ala on kaugemal kui 20 km linnadest ja asulatest. Sama aruande eelnõus (lk 28 ja lk 46) on välja toodud, et KVKP kaguosast umbes 2 km kaugusel asub Tapa linn. Juhime tähelepanu, et eeltoodud info on vastuolus.
- KSH aruande eelnõu tabelis 31 on välja toodud, et ameti e-mail on kesk@terviseamet.ee, kuid see e-posti aadress ei ole enam toimiv. Ameti õige e-maili aadress on info@terviseamet.ee.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristiina Seiton

inspektor

Põhja regionaalosakond

58224434

kristiina.seiton@terviseamet.ee